

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Obecní policie
Municipal police**

Lukáš Matějček

Plzeň 2015

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Obecní policie“ vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne.....

.....

podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych rád poděkoval JUDr. Tomáši Loudovi CSc. za vstřícnost, užitečné rady a připomínky k obsahu této práce a za odborné vedení při zpracování bakalářské práce.

OBSAH

1	Úvod	1
2	Obecní policie	2
2.1	Právní postavení obecní policie	4
2.2	Zaměstnanci	5
2.3	Označení strážníka obecní policie.....	6
2.4	Shodné a odlišné instituty historie a současnosti obecní policie.....	7
2.5	Postavení obecní policie.....	8
2.6	Činnost obecní policie.....	8
2.7	Řízení	9
2.8	Působnost obecní policie.....	9
2.9	Kvalifikační předpoklady strážníka	11
2.9.1	Bezúhonnost	12
2.9.2	Spolehlivost	12
2.9.3	Zdravotní způsobilost	13
2.9.4	Odborná způsobilost	13
2.9.5	Osvědčení	14
2.9.6	Odborná způsobilost a zkušební řád	15
2.9.7	Platové podmínky zaměstnanců obce.....	15
2.9.8	Platový tarif	15
2.10	Jak si počínat v kontaktu se strážníkem	16
2.10.1	Kdo komu musí poskytnout pomoc.....	17
3	Městská policie v Plzni	19
3.1	Organizace Městské policie v Plzni	21
3.1.1	Primátor	22
3.1.2	Velitel městské policie.....	22
3.1.3	Inspekční strážník primátora.....	22
3.1.4	Oddělení vnitřní kontroly a stížností	23
3.1.5	Operační oddělení	23
3.2	Úsek vnitřní služby	24
3.2.1	Tiskový odbor	24
3.2.2	Odbor analýzy a prevence kriminality.....	24
3.2.3	Odbor vzdělávání.....	25
3.3	Úsek vnější služby.....	25
3.3.1	Pořádková jednotka	25

3.3.2	Jednotlivé služebny Městské policie Plzeň.....	26
3.3.3	Obvodní služebna Bory	26
3.3.4	Stanice územně strážní služby Plzeň střed	28
3.3.5	Dopravní skupina.....	29
3.4	Kompetence MP v Plzni v rámci městské vyhlášky	29
4	Dotazníkové šetření.....	33
4.1	Vyhodnocení	33
5	Analýza efektivnosti stávající legislativy týkající se obecní policie.....	38
6	Závěr.....	43
	Použitá literatura.....	I
	Resumé	III
	Summary	IV
	Seznam zkratk.....	V
	Seznam obrázků a grafů	VI
	Přílohy	VII

1 ÚVOD

Tato bakalářská práce se věnuje činnosti obecní a městské policie, její historii, náplni práce strážníků na různých obvodech a to zejména u Městské policie v Plzni. Blíže se zde pokusím představit, jak probíhá veškerá činnost obecní policie a rozšířit snad běžné povědomí a skreslené představy veřejnosti o činnosti obecní policie.

Volba tématu bakalářské práce z mé strany byla jasnou volbou, a to z důvodu, že pro Městskou policii v Plzni již několik let pracuji. Mám tedy letité zkušenosti, jak vše probíhá v reálu a zde se to pokusím přiblížit. Rád bych zde zmínil veškerou činnost, kterou máme při výkonu naší práce na starosti, jsem si jist, že je to širší spektrum povinností, než se většina veřejnosti domnívá.

Dále bych se zde zaměřil na problematiku legislativy a její použití v praxi naší činnosti u konkrétních problémových bodů práce strážníků obecní policie. Kde zákony pomáhají a kde naopak škodí.

Cílem mé bakalářské práce je analyzovat současný stav činnosti obecní policie, její nejčastější náplň práce a navrhnout případné příležitosti ke zlepšení.

V úvodní části se zmíním o historii naší organizace, z čeho jsme vznikli a kdo u obecní policie pracuje. Dále se zaměřím na obecní policii jako takovou, právní postavení, řízení a její činnost, kvalifikační požadavky na strážníky a osvědčení, které musí získat pro výkon funkce.

Poté se již zaměřím na konkrétní organizaci a to Městskou policii v Plzni. Představím jí historicky a v současnosti, z jakých služeben se skládá, kdo jí velí, co je její konkrétní náplň práce.

V další části bude následovat dotazníkové šetření mezi strážníky Městské policie v Plzni, týkající se současné legislativy, kde dle jejich názoru v praxi pomáhá a kde naopak brzdí při hlavních činnostech, týkající se každodenní náplně práce strážníků.

V poslední části zanalyzuji pár nejproblematictějších bodů z hlediska současné legislativy a vyhlídky na zlepšení do budoucna.

2 OBECNÍ POLICIE

Již ve starověku si jednotlivé státy vytvářely pro boj s vnějším nepřítelem, ať již cizími státy či pouhými nájezdníky, instituci armád čili vojska. Obrana státu proti cizím protivníkům byla prvořadým posláním armády, vedle toho jí příslušel ještě další úkol, kterým byla ochrana vnitřní stability státu, tedy boj s vnitřním nepřítelem. S rozvojem organizace státu posléze docházelo ke specializaci jeho jednotlivých složek. Vedle vojska, určeného k vnější ochraně státu, se zde objevily samostatné bezpečnostní čili policejní sbory, zaměřené speciálně na ochranu vnitřního klidu a pořádku. Označování těchto sborů prošlo dlouhodobým historickým vývojem, přičemž určité označení příslušelo nejen obecní policii, ale i řadě organizačních celků. Z hlediska věcné působnosti zaměřených na plnění úkolů, které v dnešní podobě přísluší právě obecní policii.

Nejběžnější označení ve světě pro veškeré typy bezpečnostních sborů je policie. Výraz policie v moderním slova smyslu se poprvé užíval ve Francii na přelomu 14. a 15. stol., v 16. stol. začal být využíván i v Německu, kde byl vydán říšský policejní řád, jehož předpisy měly zavést větší pořádek a bezpečnost v zemi, zamezit nemravnostem, omezit přepych a zvýšit blaho lidu. Tento policejní řád byl vzorem pro zemské policejní řády, vydávané na území habsburské monarchie. Je nutno říci, že v historickém vývoji byl samotný význam policie užíván původně ve dvou významech, jednak jako označení pro činnostní náplň, jednak jako označení pro výkonné bezpečnostní složky.

Na začátku 20. stol. charakterizoval doc. Maršan policii následovně: *„Policíí rozumíme činnost státní moci k obraně veřejného řádu proti rušení jednotlivce. Policie jest zvláštním způsobem činností správní, jaksí negativní stránkou její, neméně ovšem důležitou než činnosti pozitivní, neboť bezpečnost a ochrana práv garancí moci veřejné jsou nezbytnou podmínkou hospodářského rozvoje i kultury.“*¹

Policie plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti a další úkoly v rozsahu a způsobem stanoveným právními předpisy. Při plnění svých úkolů

¹ MACEK, Pavel a kol. *Bezpečnostní služby*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2001. 196 s. ISBN 80-86477-03-7.

postupuje také podle Parlamentem schválených, ratifikovaných a vyhlášených mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána.²

Již na první pohled je patrná analogie obsahu činnosti policie. Obsah činnosti obecní policie je charakterizován, ne jako tvůrčí, ale konzervující. To je nutno chápat v pozitivním slova smyslu z hlediska ochrany společenských a individuálních hodnot, tedy ochrany, která je významným předpokladem pro činnost tvůrčí, tedy hospodářský, kulturní a celková rozvoj společnosti.

Policie nebo jinak řečeno ozbrojené bezpečnostní sbory, dohlížející nad obecným, veřejným či jednoduše řečeno pořádkem jako takovým, ať již v rámci hranic státu, měst, obcí – je institucí, jejíž vznik by mohl být mylně spojován až s kvalitativně rychlým a civilizačně všestranným rozvojem lidské společnosti ve 20. století. Vznik policie je pevně spojen s určitým vývojovým stádiem lidstva, jeho duchovní vyspělostí právní legislativní a nutností chránit společenskou většinu, dodržující celospolečenské zájmy před těmi, kteří je naopak ohrožují.

Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích, umožnil obcím v rámci jejich samostatné působnosti zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Zákonem bylo dáno oprávnění obecnímu zastupitelstvu ke zřízení obecní či městské policie k zajišťování uvedených záležitostí veřejného pořádku. Zákon byl zrušen předpisem č.128/2000 Sb. dne 12. 11. 2000.³

V návaznosti na tuto zákonnou úpravu přijala dne 6. prosince 1991 Česká národní rada zákon č. 553 Sb., o obecní policii, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 1992. Obecní policie je organizační složkou obce a lze ji charakterizovat jako ozbrojený policejní bezpečnostní sbor, zřizovaný obecním zastupitelstvem jako specifický nástroj obce, jehož veřejně prospěšnou činností zajišťuje obec klid a pořádek na svém území. Stěžejním úkolem obecní policie je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. V institutu obecní policie jde tedy o část veřejné správy, pečující o bezpečnost občanů v daném obecním teritoriu.⁴

Působnost obecní policie v žádném případě nenahrazuje činnost Policie České republiky. Je to i proto, že na obce nebylo možno přenést některé záruky, které garantuje občanů pouze stát. Mám na mysli např. zásadní část trestně právní ochrany osob a majetku a některé úkoly státní správy.

² MACEK, Pavel, *Policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2002*. Praha: Linde, 2002, 283 s. ISBN 80-7201-329-7.

³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

⁴ Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii

Charakteristika obecní či městské police je dána i obecně závaznými právními předpisy a podzákonnými akty, které vytvářejí rámec činnosti obecní police, stanovují její kompetence, rozsah činnosti, práva, povinnosti oprávnění jejich zaměstnanců. Jsou tedy určitým teoretickým základem, který však je nezbytné v praktickém výkonu služby bezpodmínečně dodržovat a z něho vycházet.⁵

2.1 PRÁVNÍ POSTAVENÍ OBECNÍ POLICIE

Činnost obecní policie mohla být zahájena po vydání zákona o obecní policii č. 553/1991 Sb., nicméně však až po vydání vyhlášky MV ČR č. 129 ze dne 3. 4. 1992 týkající se odborné způsobilosti strážníků. Snad i vzhledem k tomu, že institut obecních policie byl svým způsobem novým, prošel tento zákon až do dnešní doby značnými a četnými legislativními úpravami. Důvodem těchto změn, které měly částečně charakter upřesnění dikce zákona, ale zejména rozšiřování, byla reakce na potřeby vynucené praktickým plněním úkolů. Tak došlo k rozšíření kompetencí na úseku dopravy, byla zakotvena možnost uzavírání veřejnoprávních smluv mezi obcemi, dána obecním policiím možnost zpracovávat osobní údaje, které potřebují pro plnění zákony stanovených úkolů. Dána možnost pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z veřejně přístupných míst, popř. takové záznamy o průběhu zákroku nebo úkonu strážníků, ale i vyžadovat od příslušných orgánů poskytnutí údajů z jejich informačních systémů atd. Lze prognózovat, že proces konstituování obecních a městských policií procházel a zřejmě i bude procházet permanentním vývojem v návaznosti na potřeby plnění bezpečnostních úkolů v katastrofách měst a obcí.

Současná právní úprava pak charakterizuje obecní policii jako orgán obce, který zřizuje a ruší obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou.

Úkoly, které podle zákona obecní policie zabezpečují, jsou zahrnuty mezi tzv. místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce, ale mohou to být i další úkoly, pokud tak stanoví zák. o obecní policii nebo zvláštní zákon.

V rámci tohoto obecní policie zejména:

- 1) Přispívá k ochraně bezpečnosti osob a majetku
- 2) Dohlíží nad dodržováním pravidel občanského soužití

⁵ MACEK, Pavel a kol. *Bezpečnostní služby*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2001. 196 s. ISBN 80-86477-03-7.

- 3) Přispívá v rozsahu stanoveném zák. o obecní policii nebo jiných zák. k bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích
- 4) Odhaduje předsudky a jiné správní delikty
- 5) Upozorňuje fyzické a právnické osoby na porušování obecně závazných právních předpisů a činí opatření k nápravě⁶

Porovnáme-li formu úpravy úkolů nyní a v předchozích dobách, rozdíl je především v tom, že v současnosti je základem zák. o obecní policii, který zakotvuje právní základy, postavení, řízení a další otázky pouze v obecné rovině a pro všechny obecní policie společně. Dříve byly tyto otázky řešeny podle místních potřeb pro každou komunální policii zvlášť. Zejména se lze setkat s odlišnostmi ve vymezení úkolů podle potřeb obce, kdy u tzv. místních záležitostí veřejného pořádku byl proveden zpravidla jejich výčet a úkoly zde byly formulovány poměrně přesně na jednotlivé druhy činností. Pokud jde o úkoly samotné, nyní absentuje výklad způsobů a forem jejich plnění, který dříve byl poměrně přesně a srozumitelně proveden.

2.2 ZAMĚSTNANCI

V obecní policii pracují zaměstnanci trojího typu – strážníci, čekatelé a ostatní zaměstnanci. Všichni jsou v pracovněprávním vztahu k obci. Čekatelé musí splňovat všechny požadavky kladené na strážníky, těmi ale stávají až po získání osvědčení o úspěšném absolvování zkoušky z odborné způsobilosti. Čekatelům ani ostatním zaměstnancům samozřejmě nepřísluší oprávnění a povinnosti vztahující se jen na strážníky. Platí pro ně ale ty práva a povinnosti, které jsou stanoveny obecní policii obecně, nejen výhradně strážníkům.⁷

Příklad: *„Pokud potřebujete pomoc ze strany obecní policie, můžete se obrátit na jakéhokoli strážníka a ten vám musí pomoci, pokud je to v rozsahu jeho zákonných práv a povinností. Stejně tak i strážník může vyžadovat poskytnutí*

⁶ MACEK, Pavel a kol. *Bezpečnostní služby*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2001. 196 s. ISBN 80-86477-03-7.

⁷ MACEK, Pavel, *Policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2002*. Praha: Linde, 2002, 283 s. ISBN 80-7201-329-7.

*věcně a osobní pomoci od vás, pokud je to nutné pro splnění jeho konkrétního úkolu.*⁸

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku strážníci zejména:

- 1) Dohlízejí na dodržování obecně závazných právních předpisů o ochraně veřejného pořádku
- 2) Přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku
- 3) Dohlízejí na dodržování pravidel občanského soužití
- 4) Odhadují přestupky a v rozsahu stanoveném tímto zákonem též ukládají a vybírají v blokovém řízení pokuty za přestupky
- 5) Upozorňují fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a podle konkrétní situace činí opatření k jejich odstranění

Strážníci ukládají a vybírají v blokovém řízení pokuty za přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce. Mohou projednat v blokovém řízení přestupky podle zákona ČNR č. 200/1991 Sb. o přestupcích. Strážníci ukládají a vybírají v blokovém řízení pokuty též za přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu spáchané neuposlechnutím zákazu, který vyplývá z místní úpravy silničního provozu, a za přestupky spáchané stáním vozidel na chodníku, kde to není dovoleno.⁹

2.3 OZNAČENÍ STRÁŽNÍKA OBECNÍ POLICIE

Odznak obecní policie obsahuje nápis „Obecní policie“ nebo „Městská policie“, velký státní znak České republiky nebo znak obce a identifikační číslo strážníka. Odznak obecní police, kterým se strážník při výkonu své pravomoci prokazuje, nosí na pravé straně prsou, jeho identifikační číslo je pak umístěno pod tímto odkazem.¹⁰

⁸ CANDIGLIOTA, Zuzana, FOUKALOVÁ, Kristýna a KOPAL, Jiří. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv, ©2010. 247 s. Manuály. ISBN 978-80-87414-01-9.

⁹ MACEK, Pavel, *Policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2002*. Praha: Linde, 2002, 283 s. ISBN 80-7201-329-7.

¹⁰ VETEŠNÍK, Pavel a JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: komentář*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2009. xiii, 542 s. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-165-9.

2.4 SHODNÉ A ODLIŠNÉ INSTITUTY HISTORIE A SOUČASNOSTI OBECNÍ POLICIE

Shodu nalezneme částečně v samotném pojmenování komunálních policejních sborů, byť v dřívějších dobách bylo jejich označení pestřejší - policejní stráž, stráž města, policie města, atd.

Shodný je rovněž proces zřizování či rušení komunální policie. Kompetentním orgánem zde jsou obecní zastupitelstva toho kterého města či obce, která rozhodují rovněž o výši a způsobu financování sboru, materiálním vybavení i počtem strážníků.

Rozsah povinností a oprávnění strážníků je rovněž určen jednotně zák. o obecní policii. Nesetkáme se zde ale s pravidly či zásadami styku s veřejností, s pravidly styku s nadřízenými či strážníky mezi sebou navzájem, také zde nejsou stanoveny tresty a odměny strážníků.

Také řízení obecní policie je záležitostí vedoucího či vedoucích představitelů obce, popř. pověřených pracovníků. V rámci obecních policií s nižšími početními stavy řídí policii většinou starosta, pokud obecní zastupitelstvo nepověří řízením obecní policie jiného člena zastupitelstva. Plnění některých úkolů při řízení obecní radou je pověřen určený strážník, přičemž ve větších městech jsou vytvářeny speciální řídicí struktury.

Kritéria pro přijetí k obecní policii, resp. k výkonu funkce strážníka jsou rovněž stanovena jednotně s tím, že některé komunální policie tato kritéria dále upřesňují. Strážníkem se tak může stát bezúhonný občan České republiky starší 21 let, který je těsně a duševně způsobilý k výkonu povinností a oprávnění, podle zák. o obecní policii. Tento úsek je odlišný od kritérií stanovovaných v předchozích dobách, kdy neexistovalo jednotně stanovené měřítko, a obce si samy tato kritéria stanovovaly a upravovaly.¹¹

Odlišnosti lze nalézt v odborné přípravě strážníků. Povinnosti a oprávnění podle zák. o obecní policii smí vykonávat strážník, jen má-li platné osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů. Odborné předpoklady zde stanoví jednotně Ministerstvo vnitra, které stanovuje zároveň i způsob jejich ověřování.

¹¹ MACEK, Pavel a UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny obecních policií I.: (jejich odraz v heraldice)*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2004. 215 s., [68] s. obr. příl. ISBN 80-86477-26-6.

Značnou odlišností je povinnost strážníků obnovovat v tříletých intervalech platnost osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů.¹²

2.5 POSTAVENÍ OBECNÍ POLICIE

Od účinnosti zákona o obcích 12. 11. 2000 bylo podle § 15 odst. 4 možné zřizovat obecní policii jako organizační složku obce. Tento stav trval pouze do 31. 12. 2002, kdy změnovým zákonem č. 311/2002 Sb. byl novelizován i zákon o obecní policii, který stanovil, že obecní policie je orgánem obce. Jak k zařazení obecní policie do orgánů obce uvedla soudní judikatura, jednoznačně se tím definovalo postavení obecní policie a odstranilo se tím její dosavadní nejisté právní postavení. Z veřejnoprávního hlediska tak má obecní policie od 1. 1. 2003 postavení orgánu obce, resp. územního samosprávného celku. S ohledem na toto vymezení a rozsah plněných úkolů ji můžeme definovat i jako orgán veřejné správy či orgán veřejné moci. Obecní policii může dále vymezit jako pořádkový orgán obce, nebo jako veřejný ozbrojený sbor či jako veřejný sbor. S ohledem na ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů je zřejmé, že obecní policie není bezpečnostním sborem.¹³

Jak vyplývá ze správního řádu, pokud obecní policie vykonává působnost v oblasti veřejné správy, můžeme ji vymezit i jako správní orgán. Je však zapotřebí říci, že se nebude jednat o klasický správní orgán, ale pouze správní orgán vedoucí správní řízení nebo provádějící další úkony podle správního řádu pouze tehdy, kde to zákon věcně předpokládá. Obecní policie podle zákona o přestupcích projednává přestupky pouze v blokovém řízení a takové řízení podle správního řádu obnovuje a pokuty z blokového řízení přezkoumává.¹⁴

2.6 ČINNOST OBECNÍ POLICIE

Podle § 7 odst. 1 zákona o obcích, obec spravuje své záležitosti samostatně, v tzv. samostatné působnosti. Do samotné působnosti obce dle zákona o obcích patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům statní

¹² MACEK, Pavel a HÁJEK, Vladimír. *Obecní policie II*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. 168 s. ISBN 80-7251-133-5.

¹³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

¹⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Do samotné působnosti obce patří zejména i záležitosti uvedené v § 84 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce.¹⁵

Činnost obecní policie je pojímána jako veřejně prospěšná, a proto právní předpisy stanovují k úspěšnému plnění úkolů obecní policie řadu výjimek z jinak obecně stanovených zákazů či omezení.¹⁶

2.7 ŘÍZENÍ

Obecní policie je orgánem obce zřizovaným v samostatné působnosti, do jehož řízení a struktury významně zasahují orgány obce, a to zejména starosta obce, zastupitelstvo obce a rada obce.

Podle § 3 zákona o obecní policii řídí starosta obce nebo pověřený zastupitel. Plnění některých úkolů při řízení obecní policie a jednáním v pracovněprávních vztazích může být zastupitelstvem obce, respektive radou obce, svěřeno určenému strážníkovi. V úvodu je nutné upozornit na zásadní rozdíl mezi osobou řídící a pověřením určeného strážníka – určený strážník bude vždy podřízen osobě řídící (starostovi obce, resp. primátorovi, nebo pověřenému zastupiteli). Zvolená konstrukce řízení je v zákoně o obecní policii uvedena od počátku jeho účinnosti. Pověření plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka je v kompetenci zastupitelstva obce a radě obce byla dána kompetence svěřit pravomoc jednat jménem obce v pracovněprávních vztazích zaměstnanců zařazených do obecní policie určenému strážníkovi.¹⁷

2.8 PŮSOBNOST OBECNÍ POLICIE

Pro vymezení působnosti obecní policie je třeba se nejprve pozastavit nad tím, jak lze působnost charakterizovat a jaké jsou její jednotlivé typy. Působnost lze na základě odborné literatury definovat jako okruh vymezených úkolů, které jsou realizovány svěřenými prostředky, ty jsou v případě, že se jedná o prostředky vrchnostenského charakteru, označeny jako pravomoc.

Základní rozlišování působnosti určitého orgánu je na působnost věcnou a místní. Jen výjimečně se objevuje další možnost, totiž působnost osobní, a to

¹⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

¹⁶ VETEŠNÍK, Pavel a kol. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 330 s. ISBN 978-80-7380-463-3.

¹⁷ VETEŠNÍK, Pavel a kol. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 330 s. ISBN 978-80-7380-463-3.

v případech, kdy řešení určité věcné problematiky se neuplatňuje obecně, ale u vybraných kategorií subjektů se přikazuje zvláštnímu správnímu úřadu. Jako příklad se uvádějí věci válečných poškozců. Jak patrně, osobní působnost není zvláštním druhem působnosti, ale jde pouze možnou alternativou věcné působnosti.

Úkolem ve smyslu zákona o obecní policii se rozumí činnost zaměřena nebo směřující k naplnění určitého cíle. Jedná se tedy o realizaci konkrétních povinností a oprávnění strážníka stanovených právními předpisy. Jejich jasné vymezení má zamezit vzniku pozitivních či negativních kompetenčních sporů např. s Policií ČR nebo s jinými subjekty, které přispívají k zajišťování veřejného pořádku. Jak předpokládá § 2 zákona o obecní policii, obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona:

- 1) Podílí se v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích
- 2) Podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení
- 3) Podílí se na prevenci kriminalistiky v obcích
- 4) Provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejném prostranství v obci
- 5) Odhaduje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce
- 6) Poskytuje za účelem zpracování statistických údajů ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii

Obecní policie však také dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, tedy právních předpisů obce. Ty musí být předepsaným způsobem schváleny a publikovány a je tedy zřejmé, co je jejich obsahem.

Jedním z nejvýznamnějších úkolů obecní policie je její podíl na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, a to v rozsahu stanoveném nejen zákonem o obecní policii, ale především zvláštním zákonem. Tímto zvláštním zákonem je zejména zákon o silničním provozu. Ačkoli z předmětu úpravy zákona o silničním provozu stanoveného v jeho § 1 působnost a pravomoc obecní policie výslovně nevyplývá, což je zapříčiněno pozdějšími

novelizacemi. Obecní policie dohlíží na dodržování celé řady zákonem stanovených zákazů a povinností.

Obecní policie se dále podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení nebo se podílí na prevenci kriminalistiky v obci.¹⁸

Strážník může vykonávat oprávnění a povinnosti vyplývající z jeho zaměstnání pouze na území obce, která obecní policii zřídila a ke které je strážník v pracovním poměru.¹⁹

2.9 KVALIFIKAČNÍ PŘEDPOKLADY STRÁŽNÍKA

Pro každou práci jsou stanoveny určité kvalifikační předpoklady, v některých případech mírnější v jiných přísnější. Strážník obecní policie stejně jako každý zaměstnanec musí splňovat určité kvalifikační předpoklady pro výkon práce. Tyhle kvalifikační předpoklady pro přehlednost lze rozdělit jako předpoklady základní a předpoklady zvláštní.

1) Základní

Mezi základní předpoklady lze zařadit věk a zdravotní způsobilost.

2) Speciální

Mezi speciální kvalifikační předpoklady lze zařadit státní příslušnost, bezúhonnost, spolehlivost, vzdělání a odbornost.

Dle §4 zákona č. 553/1991 Sb. strážníkem může být občan, který je:

- Bezúhonný
- Spolehlivý
- Starší 21 let
- Zdravotní způsobilý
- Dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou
- Má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů

¹⁸ VETEŠNÍK, Pavel a kol. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 330 s. ISBN 978-80-7380-463-3.

¹⁹ Úvod do problematiky obecní (městské) policie. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx>.

2.9.1 Bezúhonnost

Bezúhonný podle tohoto zákona není ten:

- Kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo byl v posledních 5 letech pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, jestliže jeho jednání, kterým spáchal trestný čin, je v rozporu s posláním strážníka podle tohoto zákona
- Jehož trestní stíhání pro úmyslný trestní čin bylo na základě pravomocného rozhodnutí o schválení narovnání zastaveno, a od tohoto rozhodnutí ještě neuplynulo 5 let, je-li jednání, kterým spáchal trestný čin, v rozporu s posláním strážníka podle tohoto zákona
- Jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo pravomocně podmíněně pozastaveno, a od uplynutí zkušební doby nebo lhůty, v níž může být rozhodnuto, že se osvědčil, neuplynulo ještě 5 let, nebo bylo v trestním řízení, které bylo proti němu vedeno, rozhodnuto o podmíněném podání návrhu na potrestání od tohoto rozhodnutí ještě neuplynulo 5 let, je-li jednání, kterým spáchal trestný čin, v rozporu s posláním strážníka podle tohoto zákona, kdo v čestném prohlášení podle odstavce 2 uvede nesprávné údaje nezbytné pro posouzení bezúhonnosti.

Bezúhonnost uchazeče o zaměstnání strážníka podle odstavce 1 písm. a) se prokazuje výpisem z Rejstříku trestů, který nesmí být starší 3 měsíce.

Uchazeč o zaměstnání, strážník či čekatel je povinen osobě, která jménem obce jedná v pracovněprávních vztazích §4 odst. 2) oznámit do 15 dnů ode dne zahájení trestního stíhání. K oznámení připojí kopii usnesení o zahájení trestního stíhání nebo v oznámení uvede výrok tohoto rozhodnutí, včetně označení orgánu, který jej vydal.

2.9.2 Spolehlivost

Spolehlivým pro účely tohoto zákona není ten, kdo byl v posledních 3 letech opakovaně pravomocně uznán vinným z přestupku:

- Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi
- Na úseku ochrany České republiky
- Proti veřejnému pořádku
- Proti občanskému soužití

- Proti majetku
- Na úseku zemědělství, myslivosti a rybářství spáchaný tím, že úmyslně neoprávněně zasáhl do výkonu práva myslivosti nebo výkonu rybářského práva anebo úmyslně lovil zvěř nebo chytil ryby v době hájení
- Na úseku všeobecné vnitřní správy spáchaný tím, že porušil povinnost nebo nedodržel zákaz stanovený právními předpisy na úseku zbraní a střeliva podle zvláštního právního předpisu nebo podle § 28 odst. 1 a 2

Podmínka opakovaného uznání vinným z přestupku podle odstavce 1 je splněna, jestliže rozhodnutí o odpovědnosti za některý z přestupků uvedených v odstavci 1 nabude právní moci před uplynutím 3 let ode dne, kdy nabylo právní moci jiné rozhodnutí o odpovědnosti za některý z těchto přestupků spáchaných tímž pachatelem.

Spolehlivým není dále ten, kdo uvedl nesprávné údaje v čestném prohlášení podle odstavce 4.

Spolehlivost prokazuje uchazeč o zaměstnání strážníka čestným prohlášením, které nesmí být starší 3 měsíců.

2.9.3 Zdravotní způsobilost

Zdravotní způsobilost se pro účely tohoto zákona myslí posouzení lékaře závodní preventivní péče. Ministerstvo v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví stanoví vyhláškou seznam tělesných a duševních vad, nemocí nebo stavů, které vylučují zdravotní způsobilost uchazeče o zaměstnání, obsah a termíny lékařských vyšetření a dobu platnosti posudku o zdravotní způsobilosti.

2.9.4 Odborná způsobilost

Odbornou způsobilost čekatele a strážníka ověřují zkušební komise ministerstva formou zkoušky. Zkušební komise ministerstva je složena z předsedy a dalších členů. Členství ve zkušební komisi je podmíněno vysokoškolským vzděláním v oblastech zahrnutých do odborných předpokladů strážníka.

Příhlášku ke zkoušce podává obec.

Obec je povinna zabezpečit školení:

- Čekatele před první zkouškou do 6 měsíců od vzniku pracovního poměru

- Strážníka před každou zkouškou, a to nejpozději 3 měsíce před skončením platnosti osvědčení ve specializovaném školicím zařízení s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nebo v obdobném zařízení obecní policie

Obec je povinna zabezpečit výcvik čekatele a strážníka k používání služební zbraně a donucovacích prostředků a realizaci oprávnění podle tohoto nebo zvláštního zákona. Výcvik se provádí v zařízeních podle odstavce 3. Na základě dohody mezi obcí a policií může výcvik provést Policie ČR. Zařízení podle odstavce 3 nebo policie vydá čekateli nebo strážníkovi potvrzení o vykonání výcviku, které je podmínkou, aby čekatel nebo strážník mohl složit zkoušku z odborné způsobilosti. Náklady výcviku hradí obec. V případě, že čekatel či strážník splní podmínek, úspěšně složil zkoušku.

V případě, že čekatel nebo strážník ani při druhém opakování zkoušky neuspěje, ministerstvo stanoví termín další zkoušky nejdříve po uplynutí 12 měsíců ode dne konání poslední neúspěšné zkoušky.

Ministerstvo stanoví vyhláškou:

- Rozsah odborných předpokladů čekatele a strážníka
- Zkušební řád
- Náležitosti přihlášky ke zkoušce
- Rozsah výcviku čekatele či strážníka
- Náležitosti protokolu o zkoušce²⁰

Podrobněji se odborná příprava čekatelů a strážníků také zaměřuje na problematiku správních deliktů zejména přestupků. Podrobněji rozvádí konkrétní přestupky, odpovědnosti za ně a příslušné sankce.²¹

2.9.5 Osvědčení

Osvědčení vydává ministerstvo strážníkovi na 3 roky, pokud úspěšně vykonal zkoušku.

²⁰ VETEŠNÍK, Pavel a kol. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 330 s. ISBN 978-80-7380-463-3.

²¹ KILARSKÁ, Marcela. *Odborná příprava pro strážníky obecní policie: přestupky obecná část: řízení o přestupku*. Vyd. 1. Praha: Armex, 2011, 59 s. Edice učebnic (Armex). ISBN 978-808-7451-083.

Dojde-li ke změně osobních údajů strážníka obsažených v osvědčení nebo navazuje-li na skončený pracovní poměr strážníka ve lhůtě 3 měsíců nový pracovní poměr strážníka k jiné obci, ministerstvo vydá na žádost strážníka nové vyhotovení osvědčení s uvedením těchto změn osobních údajů nebo změny názvu příslušné obce do 15 dnů ode dne jejich oznámení.

Ministerstvo stanoví vyhláškou náležitosti osvědčení.²²

2.9.6 Odborná způsobilost a zkušební řád

Odbornými předpoklady čekatele nebo strážníka jsou znalost ústavního pořádku České republiky, právní úpravy uvedené v příloze č. 1 k této vyhlášce a základů kriminalistiky v rozsahu potřebném pro plnění úkolů obecní policie a schopnost praktického uplatňování teoretických znalostí.²³

2.9.7 Platové podmínky zaměstnanců obce

Zaměstnanci zařazení v obecní policii jsou zaměstnanci obce, tedy územně samosprávného celku, a základním předpisem v oblasti odměňování za práci je zákoník práce, který v § 109 odst. 1 písm. B) stanoví, že zaměstnancům územně samosprávních celků je poskytován plat, jakožto peněžní plnění poskytované za práci zaměstnanců zaměstnavatelem.

Plat se zaměstnanci poskytuje ve výši související se složitostí a namáhavostí práce, odpovědností, obtížností pracovních podmínek, pracovní výkonností a dosahovaných pracovních výsledků. Obec jako zaměstnavatel výši platu určuje podle § 122 a násl. zákoníku práce. Platovou oblast upravuje, několik právních předpisů, což jí činí poněkud složitou. Plat, který je zaměstnanci vyplácen, se skládá z několika položek. Základní položkou je platový tarif, dalšími složkami platu jsou příplatky (za vedení, za noční práci, za práci přesčas, za práci v sobotu a neděli, a práci ve ztíženém pracovním prostředí, zvláště příplatek, osobní příplatek) a odměny.

2.9.8 Platový tarif

Platový tarif je stanovený pro platovou třídu a platový stupeň, do kterých je zaměstnanec zařazen. Platová třída je zaměstnavatelem určena podle druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě a v jeho mezích na něm požadovaných

²² Úvod do problematiky obecní (městské) policie. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-police.aspx>.

²³ VETEŠNÍK, Pavel a kol. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 330 s. ISBN 978-80-7380-463-3.

nejnáročnějších prací, jejichž výkon řídí nebo které sám vykonává (§ 123 zákoníku práce). Platový stupeň je určen podle doby dosažené praxe, doby péče o dítě a doby výkonu vojenské základní služby nebo civilní služby. Platový tarif je pak určen jako průsečík stanovené platové třídy a platového stupně. Minimální výše platového tarifu je stanovena v § 123 odst. 6 písmena f) zákoníku práce. Rozpětí platových tříd, do kterých je možné zaměstnance zařazené v obecní policii zařadit, je určeno katalogem prací ve veřejných službách, konkrétně v seznamu povolání a rozpětí platových tříd, který je jeho přílohou. Pro strážníka je tak určena 5. - 12. platová třída. V rámci tohoto rozpětí platových tříd je určena 5. platová třída pro čekatele, přičemž obsah této platové třídy je definován slovy: „*Provádění úkonů při ochraně veřejného pořádku, osob, majetku a zařízení v obci podle přesně stanovených postupů do doby ukončení školení a odborného výcviku*“.²⁴

2.10 JAK SI POČÍNAT V KONTAKTU SE STRÁŽNÍKEM

Na otázku zda můžete požádat policii o informace a ptát se úplně cokoli, je následující odpověď. Zákon o svobodném přístupu k informacím stanoví obecnou povinnost poskytovat informace vztahující se k působnosti orgánu veřejné správy. Tato povinnost dopadá na Policii ČR a obecní policii. Na některé informace se však ptát nemůžete, respektive vám na ně nebude odpovězeno. Jedná se totiž o výjimku v zákoně a Policie ČR a obdobně i obecní policie vám neposkytne informace:

- Týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby
- Vztahující se k vnitřním pokynům a personálním předpisům policie
- O probíhajícím trestním řízení
- O plnění úkolů zpravodajských služeb a činnosti Ministerstva financí podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti
- O utajovaných skutečnostech a některé informace v rámci NATO
- Které by znamenaly ohrožení práce policie, státního zastupitelství nebo soudu.

²⁴ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

2.10.1 Kdo komu musí poskytnout pomoc

Součástí poslání policejních sborů je služba veřejnosti, ochrana a zabezpečování členů společnosti i jejich hodnot. Vždyť Policie ČR má přímo ve svém všude viditelném a propagovaném mottu poeticky uvedeno: „Pomáhat a chránit“ či Obecní policie „Pořádek a bezpečí“.

Z toho všeho vyplývá, že policie je zde pro společnost. Společnost se však na druhou stranu v souladu se svými hodnotami musí sama snažit chránit svoje statky, a tak je zde naprosto nutná určitá spolupráce a existence vzájemných vztahů důvěry mezi policií a společností. Na tuto skutečnost se snaží klást důraz i nový zákon o Policii ČR.

Přesto na rozdíl od staršího zákona o policii už nezakotvuje výslovnou povinnost policisty poskytnout pomoc, požádáte-li jej o ni. Na druhou stranu policista má povinnost zasáhnout, má povinnost chovat se v souladu s určitými etickými principy. To může dřívější povinnost poskytnout pomoc pokrýt. Stále ovšem zůstává zachováno možnost policisty při plnění konkrétního úkolu, vyžadovat osobní a věcnou pomoc od vás, jestliže je to skutečně zapotřebí. Policista ale musí odkázat na opravdu konkrétní, ne obecně vymezený úkol policie. Taková pomoc může zahrnout například poskytnutí informací či zapůjčení dopravního prostředku nebo jiné věci. Vy jako oslovená osoba musíte pomoc poskytnout, jestliže vám v tom nebrání plnění nějaké jiné zákonné povinnosti nebo riziko ohrožení sebe sama nebo vašich blízkých v případě poskytnutí pomoci. V souladu s poučovací povinností policistů vám musí policisté oznámit také možnost a podmínky odepření pomoci.

Na rozdíl od policistů platí pro kontakt se strážníky stále oboustranná povinnost poskytnout pomoc. Strážník tudíž musí poskytnout pomoc každému, kdo o ni požádá nejen občanovi dané obce, pokud to spadá do rámce jeho zákonných práv a povinností. Neměl by proto při poskytování žádané pomoci překročit svou pravomoc a působnost a například tak nahrazovat příslušníky Policie ČR. Zároveň podobně, jako je tomu u policistů, potřebuje-li strážník při plnění konkrétního úkolu věcnou nebo osobní pomoc od vás, může o ni požádat. Vy mu ji musíte poskytnout, a to bez zbytečného otálení. Důvody, které slouží

jako omluva pro neposkytnutí pomoci, jsou podle zákona o obecní policii stejně jako podle zákona o Policii ČR²⁵.

²⁵ CANDIGLIOTA, Zuzana, FOUKALOVÁ, Kristýna a KOPAL, Jiří. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv, ©2010. 247 s. Manuály. ISBN 978-80-87414-01-9.

3 MĚSTSKÁ POLICIE V PLZNI

Počátek Městské policie v Plzni je datován dnem 8. 5. 1992, kdy nabyla účinnosti vyhláška zastupitelstva města Plzně č. 15/1992, kterou byla zřízena Městská policie. O pořádek a bezpečnost v Plzni se zprvu staralo pouhých 25 strážníků, kteří sídlili v budově radnice na náměstí Republiky. Strážníci se brzy osvědčili, a tak v květnu 1993 měla Městská policie již 84 zaměstnanců, služební vozidlo, operační oddělení, které přijímalo oznámení od občanů na lince 156 a dvě nové služebny.

V roce 2004 již sloužilo v Plzni 202 strážníků. Dále město zaměstnávalo 27 civilních pracovníků, kteří se podílejí na zajišťování týlového zabezpečení Městské policie. Strážníci měli k dispozici 22 služebních vozidel včetně jednoho patnáctimístného autobusu.²⁶

V roce 2014 je to 196 strážníků v ulicích městských částí zajišťující pořádek a bezpečí města Plzně.²⁷

Městskou policii řídí primátor statutárního města. Nejvyšším článkem je velitelství, v jehož čele stojí velitel Městské policie. Velitelství se vnitřně dělí na personální oddělení, ekonomicko-technické oddělení, oddělení metodiky a korespondence, oddělení inspekce a legislativy, oddělení výuky a výcviku a oddělení Public relations.

Zvláštním úsekem je operační oddělení, jehož úkolem je koordinovat činnost jednotlivých obvodních služeben, přijímat oznámení občanů na lince 156, vysílat hlídky k zákrokům, dohlížet na dodržování hlídkových sektorů a kontrolních bodů, zajišťovat obsluhu pultu centrální ochrany, na který jsou napojeny významné objekty města a alternovat příslušníky policie České republiky při sledování frekventovaných částí Plzně pomocí městského kamerového systému.

Vlastní výkon bezpečnostní služby organizuje a provádí 7 obvodních služeben a ve středu města disponována Dopravní skupina. Podrobněji fungování MP Plzeň proberu níže.

²⁶ KRAUSOVA, Dana a BERÁNEK, Pavel. *Almanach Městské policie Plzeň* [interní dokumentace]. Plzeň: Městská policie Plzeň. 2012.

²⁷ Legislativa. *Městská policie v Plzni*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.mpplzen.cz/legislativa/legislativa-2.aspx>.

Jediným útvarem Městské policie Plzeň s celoměstskou působností je Vektor 39. Hlavním úkolem zde je kontrola objektů, u nich pult centrální ochrany avizuje napadení a řešení situace především násilného charakteru.

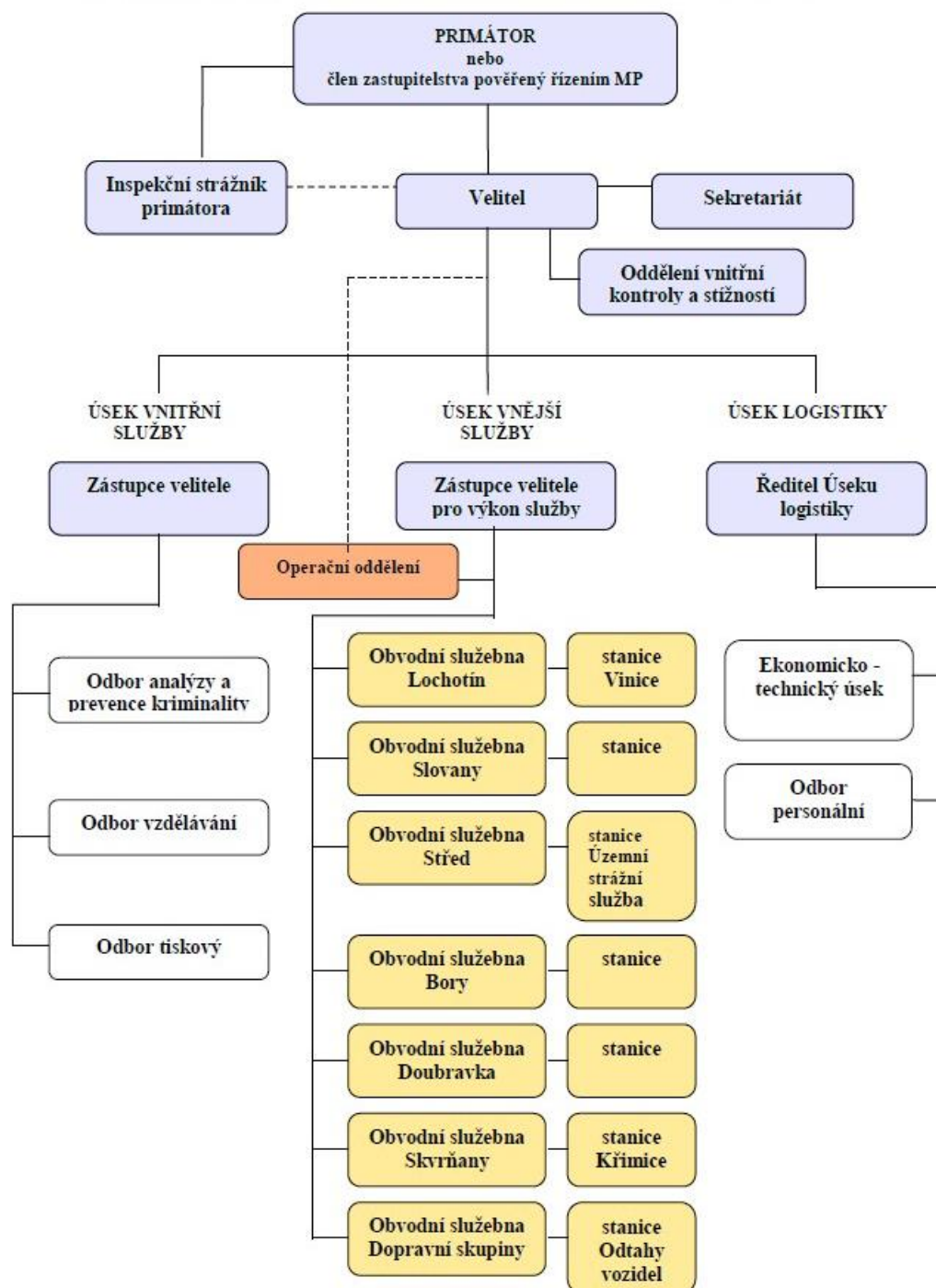
V poslední době Městská policie vyšla vstříc starostům okrajových obvodů, kteří si vyžádali přidělení stálého strážníka.

Městská policie v Plzni se úspěšně věnuje i prevenci. Velký ohlas na všech plzeňských školách si získaly besedy se strážníky. Besedy i jejich obsah jsou předem plánovány, ale každá škola si může objednat besedu na konkrétní aktuální problém. Témata besed se týkají různých oblastí bezpečnosti a jsou diferencována podle věku žáků. Velkému zájmu se těší i ukázky výcviku sebeobrany strážníků a ukázky použití služebního psa.

S velkým ohlasem se setkalo využití speciálního zařízení určeného k měření rychlosti vozidel VIASIS 2000. Výsledky tohoto měření mají informativní charakter pro samotného řidiče. VIASIS je využíván k regulaci rychlosti vozidel především v blízkosti školních zařízení, ale i na problematických úsecích místních komunikací.²⁸

²⁸ MACEK, Pavel a UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny obecních policí I.: (jejich odraz v heraldice)*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2004. 215 s., [68] s. obr. příl. ISBN 80-86477-26-6.

3.1 ORGANIZACE MĚSTSKÉ POLICIE V PLZNI

Obrázek 1 – Organizace městské policie v Plzni (Zdroj informací: Almanach Městské policie Plzeň, 2012)

3.1.1 Primátor

Primátor města Plzně jmenuje velitele Městské policie v Plzni.

3.1.2 Velitel městské policie

V souladu s § 3 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii může zastupitelstvo města Plzně na návrh primátora nebo jiného člena zastupitelstva města Plzně pověřeného řízením Městské policie pověřit plněním úkolů při řízení určeného strážníka – velitele MP Plzeň.²⁹

Velitel MP je nadřízený všem zaměstnancům. Zadává jim pracovní úkoly a při jejich plnění je organizuje, koordinuje a kontroluje. Na své zaměstnance má vysoké nároky, zároveň jim však dokáže zajistit odpovídající podmínky pro výkon služby.

Velitel MP zastupuje policii navenek. Za její řádný chod odpovídá primátorovi. Jemu a zastupitelstvu města Plzně se také předpokládá vyhodnocení činnosti MP a informace o aktuální situaci veřejného pořádku ve městě.

Statutárním orgánu předkládá návrhy na materiální, technické a finanční zabezpečení MP. Je odpovědný za hospodárné využívání těchto prostředků. Vytváří podmínky pro dobrou spolupráci mezi MP a orgány státní správy, územní samosprávy, Policií ČR a ostatními složkami integrovaného záchranného systému.

3.1.3 Inspekční strážník primátora

Je součástí MP a zajišťuje pro primátora vnitřní kontrolu plnění úkolů. Neprodleně informuje primátora o mimořádných událostech v činnosti MP, o zjištění vážných závad v činnosti velitele a o zjištění jiných závažných nedostatků, které je třeba bezodkladně odstranit.

Provádí samostatně nebo ve spolupráci s oddělením vnitřní kontroly a stížností kontroly výkonu pracovní činnosti všech zaměstnanců MP a vede o těchto kontrolách dokumentaci. V případě potřeby je oprávněn přizvat orgány specializované kontroly. Podílí se na tvorbě interních předpisů. Vyhodnocuje stížnosti na velitele MP a stížnosti, které mu primátor přidělí k vyřízení.

Inspekční strážník primátora je oprávněn pozastavit výkon všech činností, které nejsou v souladu s obecně závaznou právní úpravou nebo interním předpisem, o této skutečnosti neprodleně informuje velitele MP.

²⁹ Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii

3.1.4 Oddělení vnitřní kontroly a stížností

Strážníci OVKS kontrolují činnost strážníků MP. Při tom se soustředí na zákonnost postupů a plnění vnitřních předpisů MP. Dále prošetřují stížnosti občanů na činnost MP. Podle zákoníku práce strážníci OVKS jsou oprávněni kontrolovat ostatní strážníky nejen při práci, ale také při dodržování režimu krátkodobého pracovní neschopnosti. O provedených kontrolách vedou záznamy. Na základě výsledku kontroly jsou povinni navrhnout opatření k odstranění závad, se souhlasem velitele jsou dokonce oprávněni dočasně pozastavit konkrétní činnost MP, který je v rozporu s obecně závazným právním předpisem nebo interním předpisem. Při své činnosti spolupracují s inspekčním strážníkem primátora. Podílí se na provádění odborných nástupních a zdokonalovacích školení i na tvorbě a novelizaci potřebných interních směrnic a metodických pokynů.

3.1.5 Operační oddělení

Operační oddělení MP Plzeň sídlí v budově vedení a je jakýmsi centrálním mozkiem celé MP. Zajišťuje bezproblémový průběh celého dne, předávání informací od občanů strážníkům i komunikaci jednotlivých hlídek mezi sebou.

Na operačním oddělení se občané zdarma dovolávají vytočením čísla 156, pro neslyšící či němé Plzeňany byla v roce 2009 instalována tísňová SMS linka. Rychlou pomoc může MP Plzeň poskytnout díky tísňovým tlačítkům pro seniory také naším starším spoluobčanům, kteří se ocitnou v nesnázích.

Díky systému GPS, instalovanému do všech vozidel a vysílaček MP, mají operační strážníci neustálý přehled o tom, kde se která hlídka pohybuje a mohou tak na místo řešení problému vyslat vždy tu nejbližší. Strážníci nevyjíždí jen k problémům, které jim oznámí linka 156. Pomáhají také řidičům MHD, kteří mají na MP spojení prostřednictvím vlastních radiostanic, řeší případy narušení objektů, které signalizuje pult centrální ochrany či problémové situace, které strážníci na operačním oddělení sami zjistí díky 55 kamerám Městského dohlížecího kamerového systému.

V roce 2011 takto díky kamerovému systému řešili strážníci 3710 událostí a na tísňovou linku přijali celkem více než 40 000 hovorů. Všechny tyto hovory jsou zaznamenávány. Přípravy, jejichž řešení je v kompetenci Policie České republiky, předává operační oddělení přímým telefonním spojením operačního oddělení PČR.

3.2 ÚSEK VNITŘNÍ SLUŽBY

3.2.1 Tiskový odbor

Tiskový odbor poskytuje občanům a médiím jak informace o MP, tak stanoviska a názory představitelů MP. Tvoří jej tisková mluvčí a pracovník vztahů s veřejností. Práci MP propaguje, snaží se o vytváření pozitivního obrazu MP v očích veřejnosti. Médiím informace podává formou tiskových zpráv a mediálních prohlášení, pro občany zpracovává články na nástěnky při jednotlivých plzeňských MÚ a spolupodílí se na tvorbě internetových stránek MP.

V rámci spolupráce s OAPK se tiskový odbor podílí na propagaci projektů prevence kriminality a na realizaci besed a přednášek pro veřejnost a školní mládež. Tiskový odbor také dokumentuje aktivity MP a články či audiovizuální záznamy o práci MP.

3.2.2 Odbor analýzy a prevence kriminality

Odbor analýzy a prevence kriminality navazuje na činnost původní skupiny metodiky založena v roce 1999. Aktivní činnost v oblasti prevence ukládá obecním policiím jejich zákon č. 553/1991 sb. o obecní policii, v § 2 písm. f. Plzeňský Odbor analýzy a prevence kriminality tvoří vedoucí, 4 metodici prevence kriminality a 2 administrativní pracovníci.

Hlavní náplní OAPK je zapojení MP do preventivních aktivit organizovaných a koordinovaných orgány města Plzně. Samostatně připravuje, organizuje a uskutečňuje projekty MP na úseku prevence kriminality. Zpracovává a předkládá žádosti o dotace potřebné k provedení projektů. Při realizaci projektů spolupracuje s orgány obce, zejména s Odborem bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně. OAPK prohlubuje spolupráci mezi orgány státní správy a samosprávy ve vztahu k primární prevence kriminality. Projekty, kterými se odbor zabývá, se orientuje na snižování kriminality v našem městě a na celkovou bezpečnost všech účastníků silničního provozu. Metodici prevence se dále zaměřují na prevenci sociálně patologických jevů a protidrogovou politiku. Zejména v tomto ohledu spolupracují s Policií ČR při plánovaných akcích na potírání alkoholismu a narkomanie u mládeže. Vytváří a podporují nabídky aktivit pro organizované i neorganizované děti, mládež se zaměřením na rizikové skupiny, spolupracují s poradenskými, krizovými a specializovanými zařízeními pro mládež.

V neposlední řadě odbor zajišťuje zpracování a analýza výsledků činnosti obvodních služeben. Dále na základě koordinační dohody mezi městem Plzní a Krajským ředitelstvím PČR získává a analyzuje informace z oblasti bezpečnosti. Výstupy analýz jsou poskytovány příslušným obvodním služebnám ke zpracování a k realizaci příslušných opatření. Podílí se na školení a výcviku strážníků – čekatelů a strážníků z výkonu služby. Podílí se na přípravě nových interních směrnic a metodických pokynů.

3.2.3 Odbor vzdělávání

Odbor komplexně zajišťuje odbornou přípravu strážníků čekatelů. Již v počátcích se podílí na výběru uchazečů o práci u MP, odpovídá za jejich fyzickou způsobilost. Následně zabezpečuje jak jejich fyzickou a taktickou, tak i teoretické znalosti. Zajišťuje výuku a výcvik potřebný k vykonání zkoušky odborné způsobilosti k získání zbrojního průkazu. Odbor vzdělávání průběžně doškoluje a zkouší všechny strážníky, a to nejen po stránce teoretické, ale také organizuje a provádí průběžnou fyzickou, taktickou a střeleckou přípravu strážníků a organizuje a vyhodnocuje prověrky fyzické způsobilosti strážníků. Pořádá další školení, která rozvíjejí morální vlastnosti strážníků.

Odbor vzdělávání sleduje novelizace právních norem a předpisů dotýkajících se činnosti MP a s těmito novelizacemi seznamuje zaměstnance MP. Také se podílí na přípravě nových interních směrnic a metodických pokynů. Zajišťuje podklady pro povolávání strážníků do nástupních a doškolovacích kurzů, přihlašuje strážníky na zkoušky k získání osvědčení o odborné způsobilosti strážníků. Vydává a eviduje potvrzení o absolvování všech typů kurzů.

3.3 ÚSEK VNĚJŠÍ SLUŽBY

3.3.1 Pořádková jednotka

Pořádková jednotka MP Plzeň byla zřízena 1. 9. 2008 a v současné době má 30 členů, rozdělených do 4 družstev. Strážníci zařazení do pořádkové jednotky, slouží na jednotlivých obvodech a v těžkooděnce se mění pouze tehdy, když město očekává příliv agresivních fanoušků fotbalových či hokejových klubů nebo např. pochod neonacistů. Strážníci zde zařazení jsou vybaveni speciálními protiúderovými obleky, které je dokáže ochránit např. před letícím kamenem či úderem zbraní. Členové PJ absolvují kurzy jako např. záchrana z ledové vodní plochy či práce ve výškách. Každé družstvo má svého proškoleného a vybaveného

zdravotníka, velitel PJ má navíc pyrotechnický kurz. Díky těmto dovednostem není pořádková jednotka využívána jen k potlačování výtržnosti, ale mnohokrát již pomohla např. v zimním období při shazování sněhu ze střech budov nebo i mimo Plzeň jako dobrovolníci při likvidaci rozsáhlých škod způsobeny povodněmi v roce 2010. Strážník, který by se chtěl stát členem pořádkové jednotky, musí splnit nadstandardní fyzické a psychické testy.

3.3.2 Jednotlivé služebny Městské policie Plzeň

Odvodní služebny MP města Plzně jsou rozděleny na 8 obvodů. Mezi jejich každodenní činnosti a úkoly patří dohled nad dodržováním dopravních předpisů, nesprávné parkování a veřejnosti známe nasazování botiček, mezi další činnost však patří porušování veřejného pořádku, rušení nočního klidu, řešení podávání alkoholu mladistvým. Jednou z náplní práce je řešení přestupků s narůstajícím počtem bezdomovců v Plzni a jiných sociálně slabých osob. V případě, kde hraje hlavní roli alkohol, jsou pachatelé těchto přestupků převáženi speciálním převozným vozem MP na protialkoholní záchytnou stanici k nezbytné detoxikaci. Dále strážníci vyřizují stížnosti a oznámení občanů, zjišťují autovraky, nepovolené výkopy, černé skládky, nefunkční veřejné osvětlení, neoprávněné vylepování plakátů a dokonce i stále častěji zasahují u hlášených bomb.

V rámci prevence kontrolují strážníci restaurace a herny, osoby žebrající, hlídkují před školami a přechody pro chodce, zajišťují bezpečnost osob a veřejného pořádku během sportovních a kulturních akcí.

Mezi další stálou činnost strážníků MP patří pravidelně zajišťování bezpečnosti pracovníků při výplatách sociálních dávek, spolupráce s pracovníky odboru životního prostředí atd.

Dále strážníci úzce spolupracují s jednotlivými starosty a plní jimi zadané úkoly např. kontroly kouření na zastávkách MHD či nárazové měření rychlosti při průjezdu obce.³⁰

3.3.3 Obvodní služebna Bory

Zvlášť bych zde zmínil služebnu oddělení Bory, jejíž činnost se od ostatních liší. Tento odbor patří k největším v Plzni a jeho součástí jsou Bory,

³⁰ KRAUSOVA, Dana a BERÁNEK, Pavel. *Almanach Městské policie Plzeň* [interní dokumentace]. Plzeň: Městská policie Plzeň. 2012.

Doudlevice, Karlov, Borský Pole, Výsluní, Radobyčice, Valcha, Litice a Lhota. Na základě veřejnoprávní smlouvy dohlíží strážníci z Borské služebny na veřejný pořádek také v Dobřanech.

Z hlediska činnosti strážníků, je každá z těchto částí něčím specifická:

- Na Borech jsou nejčastějším problémem dopravní přestupky a porušování veřejného pořádku v okolí nočních podniků.
- V části Doudlevice je činnost MP zaměřena především preventivně proti kriminalitě jako je vloupání do garáží či do podniků, které zde mají své sídlo. Dále je to zajišťování veřejného pořádku při konání hokejových a kulturních akcí na zimním stadionu.
- V části Karlov a Borská pole se nachází několik větších nákupních center. V jejich obchodech řeší strážníci často přestupky proti majetku. Bývají voláni také k případům vykradených vozidel, ta však již spadají do kompetence Policie České republiky. Problémy v této části města způsobují také cizí státní příslušníci, žijící na zdejších ubytovnách. Někteří z nich páchají v okolí přestupky proti veřejnému pořádku či dokonce trestnou činnost.
- V okolí vodní nádrže České údolí se velmi často pohybují cyklohlídky. Hlídky na kolech jsou velmi ekologické nejen samy o sobě, ale také se ekologickými problémy zabývají – nejčastěji řeší případy znečišťování veřejného prostranství a parkování na městské zeleni.
- Pro městské části Valcha, Lhota, Litice a Radobyčice je více než pro jiné části tohoto obvodu typické zakládání černých skládek, výjimkou nejsou ani přestupky proti občanskému soužití. Byť se jedná o rozdílnou problematiku, osvědčil se zde stejný postup – nejrychlejšího a nejefektivnějšího výsledku dosáhne MP vždy ve spojení se starostou.
- Ve výše uvedených periferních částech a zvláště pak v chatové oblasti Výsluní je k preventivní pochůzkové činnosti využíván psovod, neboť zde často dochází k vloupání do chat i obytných domů.
- V Dobřanech strážníci hlídají každé ráno u přechodů před ZŠ, v městských lesích působí preventivně proti krádežím dřeva a neoprávněným vjezdům motorových vozidel do lesa. V chatové

části se velmi často pohybuje psovod MP Plzeň. Strážníci zde samozřejmě také dohlíží na bezpečnost v dopravě a na veřejný pořádek a to nejen při každodenní pracovní činnosti, ale také při speciálních akcích jako je např. offroad maraton.

Na obvodové služebně Plzeň Bory pracuje v současné době 53 strážníků a 2 administrativní pracovnice. Kromě běžných strážníků pochůzkářů, zde pracuje i mnoho strážníků specialistů, kteří působí neomezeně na celém území města Plzně a to zejména:

- Motohlídka – je vysílána k objektu, jehož narušení nahlásí pult centrální ochrany. Dále podporuje činnost ostatní hlídek v Plzni a pomáhá jim řešit naléhavé a kritické situace. Od začátku roku 2012 se strážníci motohlídky účastní intenzivních pravidelných výcviků ve školicím zařízení PČR.
- Hlídky převážející opilce na záchytku – tato hlídka slouží jako záloha motohlídky. Dále převáží na PAZS opilce, kteří ve svém stavu ohrožují zdraví své či jiných osob a vyjíždí také k případům seniorů, kteří zmáčknou speciální tísňové tlačítko, aby si přivolali pomoc. Této hlídce je od února 2012 k dispozici speciálně upravené vozidlo – sanitka.
- Hlídky, která má na starost odchyt toulavých zvířat – i tito strážníci podstoupili speciální výcvik a díky nim nepobíhají po městě ani toulaví psi ani exotická zvířata uprchlá svým neopatrným majitelům.
- Psovod – vykonává jak hlídkovou činnost, tak spolupůsobí při zabezpečování veřejného pořádku při konání sportovních, kulturních i jiných akcí ve městě.
- Měření rychlosti – Borská služebna je vybavena jak speciálním vozidlem, tak i ručním zařízením určeným k měření rychlosti.

3.3.4 Stanice územně strážní služby Plzeň střed

Sídlí v centru města. Byla zřízena na jaře roku 2011 a své zázemí tu našli okrskoví strážníci, kteří vykonávají činnost ve svěřeném prostoru města. Na starost mají trojúhelníkovou oblast, která spojuje vlakové a autobusové nádraží a obchodní centrum Kaufland. Mezi hlavní úkoly těchto strážníků patří mimo jiné i kontroly neoprávněných záborů veřejného prostranství, dlouhodobě odstavených

vozidel, autovraků, znečišťování veřejného prostranství (včetně neoprávněného zakládání skládek), rušení nočního klidu a nedodržování městských vyhlášek.

3.3.5 Dopravní skupina

Dopravní skupina Městské policie sídlí v centru města Plzně, a byla zřízena na podzim roku 1995. Strážníci zařazení do dopravní skupiny se věnují především dopravním přestupkům páchaným chodci a řidiči. Dále pomáhají zajišťovat veřejný pořádek také při různých kulturních a společenských akcích např. koncerty, fotbalové či hokejové utkání. Strážníci vykonávají denní dohled na parkovišti a v budově radnice a na náměstí Republiky a na oddělení vydání občanských průkazů.³¹

3.4 KOMPETENCE MP V PLZNI V RÁMCI MĚSTSKÉ VYHLÁŠKY

Činnost MP Plzeň se řídí příslušnou legislativou a také převážně vyhláškou města a jejími dodatky.

Zastupitelstvo města Plzně se usneslo dne 23. dubna 1992 vydat podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích a v souladu s ustanovením § 1 odst. 1 zákona ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, obecně závaznou vyhlášku:

V článku 1 je uvedeno úvodní ustanovení:

- Zřizuje se Městská policie Plzeň dle § 37 zák. ČNB č. 367/1990 Sb.
- Městská policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti města Plzně.
- Při plnění svých úkolů městské policie spolupracuje s Policií České republiky.
- Každý má právo obracet se na pracovníky MP se žádostí o pomoc. Strážníci jsou povinni v rozsahu svých úkolů požadovanou pomoc poskytovat.

³¹ KRAUSOVA, Dana a BERÁNEK, Pavel. *Almanach Městské policie Plzeň* [interní dokumentace]. Plzeň: Městská policie Plzeň. 2012.

V druhém článku je popsán hlavní úkol městské policie:

- Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku strážníci zejména:
 - a) Dohlízejí na dodržování obecně závazných předpisů o ochraně veřejného pořádku
 - b) Přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku
 - c) Dohlízejí na dodržování pravidel občanského soužití
 - d) Odhalují přestupky a v rozsahu níže uvedeném vybírají v blokovém řízení pokuty za přestupky, dle zákona ČNR č. 200/1990 Sb.
 - e) Upozorňují fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a podle konkrétní situace činí opatření k jejich odstranění
- Strážníci ukládají a vybírají v blokovém řízení pokuty za přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obci. To neplatí, je-li k projednávání takových přestupků v blokovém řízení určen zvláštním zákonem jiný orgán, dle např. § 86 zák. ČNR č. 200/1990 Sb. Mohou však v blokovém řízení projednávat přestupky, podle § 30 odst. 1 písm. a) a b), § 47, § 48, § 49 odst. 1 písm. b) a d) a § 50 zákona ČNR č. 200/1990 Sb. o přestupcích. Jde o citované přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, přestupky proti veřejnému pořádku, citované přestupky proti občanskému soužití, a přestupky proti majetku.

Ve třetím článku se zaměřuje na řízení městské policie:

- MP řídí primátor města Plzně, pokud zastupitelstvo města nepověří řízením městské policie jiného člena zastupitelstva města Plzně.
- Rada města Plzně může pověřit plněním některých úkolů při řízení MP určeného strážníka.
- Strážníci jsou v pracovním poměru k městu.
- Jménem města jedná v pracovněprávních vztazích strážníků osoba, která řídí MP.

Ve čtvrtém článku se zaměřuje na organizaci MP:

- Městská policie se organizačně člení na velitelství MP a na obvodní služebny, které budou zřizovány.
- Podrobnou organizační strukturu upraví organizační předpisy MP.

Pátý článek vyhlášky se zaměřuje na povinnosti a oprávnění strážníků:

- Strážník je povinen při výkonu své pravomoci prokázat svou příslušnost k MP stejnokrojem s odznakem MP, identifikačním číslem a názvem města.
- Odznak MP nosí strážník na pravé straně prsou a identifikační číslo pod odznakem MP. Nášivka s názvem města se nosí na záloktí rukávu.
- Povinnosti a oprávnění strážníků při výkonu jejich pravomoci uvádí podrobně zákon § 6-17 zák. ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Zákon uvádí rovněž případy, kdy strážník prokazuje svoji příslušnost k MP pouze průkazem MP, dle § 7 odst. 2 zák. ČNB č. 553/1991 Sb., o obecní policii

V článku šest se vyhláška zabývá stejnokrojem strážníků MP:

- Stejnokroj strážníka tvoří tyto základní výstrojní součástky:
 - a) Čepice šestihranná černá nebo černá lodička, se znakem města Plzně
 - b) Bunda černá s nášivkou se znakem města Plzně na záloktí levého rukávu
 - c) Košile bleděmodrá s nášivkou se znakem města Plzně na záloktí levého rukávu
 - d) Kalhoty tmavomodré, které u žen mohou být nahrazeny sukni
 - e) Kravata černá
 - f) Opasek černý kožený
- Další podrobnosti o jednotlivých výstrojních součástkách stejnokroje a jejich nošení upraví vnitřní organizační předpis MP.

Ve článku sedm jsou zmíněny vnitřní organizační předpisy MP:

- Vnitřní organizační předpisy MP upraví zejména:
 - a) Organizační struktura MP
 - b) Rozsah pravomocí velitele při řízení MP
 - c) Náplň činnosti jednotlivých organizačních složek MP a jejich zaměstnanců
 - d) Řídící vztahy uvnitř MP
 - e) Podrobnosti o nošení stejnokroje strážníků a jeho součástí
- Vnitřní organizační předpisy MP schvaluje Rada města Plzně.

Článek osm obsahuje účinnost této vyhlášky:

- Vyhláška nabývá účinnosti od 8. Května 1992, vydaná tehdejším primátorem Doc. MUDr. Zdeňkem Mračkem.³²

³² KRAUSOVA, Dana a BERÁNEK, Pavel. *Almanach Městské policie Plzeň* [interní dokumentace]. Plzeň: Městská policie Plzeň. 2012.

4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Pro svou práci, kde se snažím přiblížit realitu fungování městské policie, jsem zvolil dotazníkové šetření mezi své kolegy ohledně jejich hromadného názoru na stav současné legislativy, kde nám při naší práci pomáhá a kde je tomu naopak.

Dotazníkovým šetřením mezi 30 svých kolegů jsem zjistil jejich názor na krizové otázky, týkající se naší práce. Jejich odpovědi zde přiblížím graficky, se stručným komentářem.

4.1 VYHODNOCENÍ

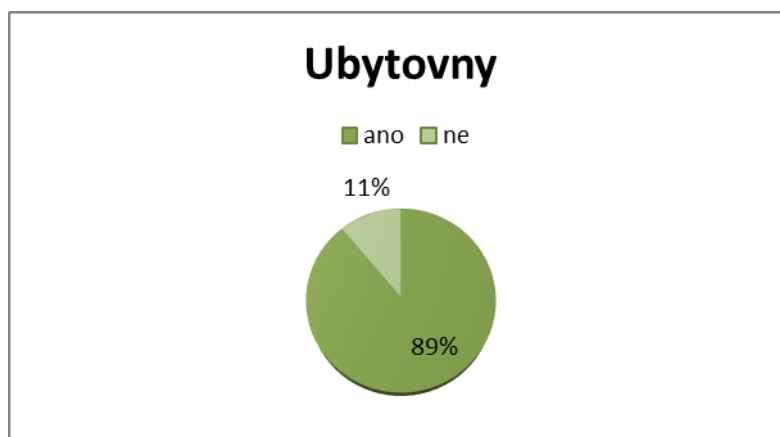
1) *Myslíš, že je vhodné mít v Plzni protialkoholní záchytnou stanici, odpověz ano nebo ne a stručně vysvětli.*

Graf 1 – Protialkoholní záchytná stanice (Zdroj informací: vlastní)

Všichni dotazovaní odpověděli, že je dobré mít v Plzni tuto stanici, ale vyjádřili také názor, že by si jí přáli na okraji města nebo za městem a uvítali by větší spolupráci Policie ČR při řešení přestupků související se stanicí.

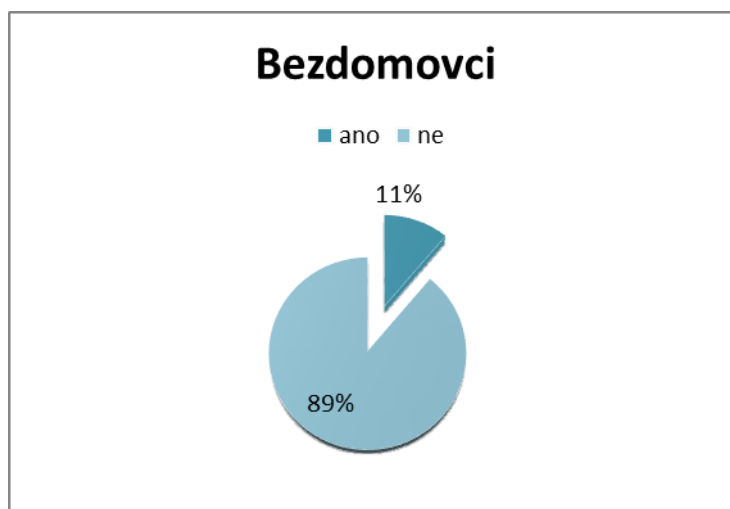
2) *Domníváš se, že by se v Plzni žilo lépe, kdyby se zrušila alespoň polovina ubytoven?*

Graf 2 – Ubytovny (Zdroj informací: vlastní)

Přes tři čtvrtě dotázaných se domnívá, že by se život v Plzni výrazně zlepšil v případě, že by se zrušila minimálně polovina stávajících ubytoven, je to způsobeno zkušeností strážníků s občany pobývajícími na místních ubytovnách.

3) *Máš za to, že úřady města Plzně dělají dost pro to, aby se v Plzni zmenšil počet bezdomovců a narkomanů?*

Graf 3 – Bezdomovci (Zdroj informací: vlastní)

Drtivá většina dotázaných se domnívá, že město nedělá dost pro znemožnění pobytu problémových občanů na území města.

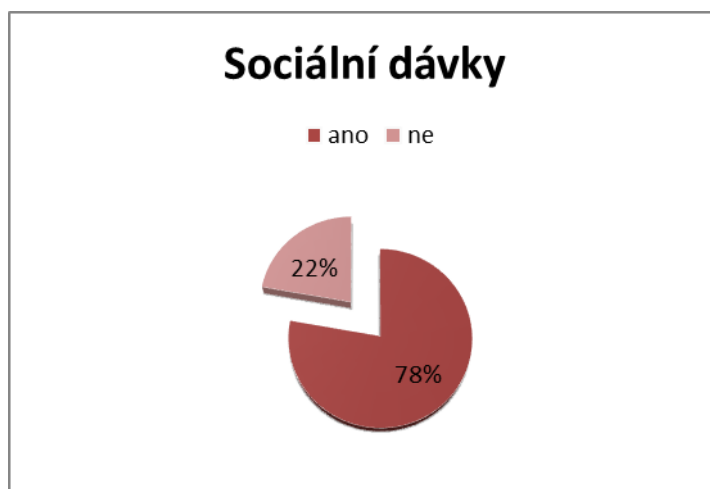
4) *Jsi spokojen s vyhláškou města a jejími dodatky?*

Graf 4 – Vyhláška města (Zdroj informací: vlastní)

Více než polovina dotázaných není spokojena s vyhláškou města Plzně týkající se městské policie, zmiňují malé sankce za prohřešky proti veřejnému pořádku a také nepřehlednost vyhlášky v dodatcích.

5) *Jsi stejného názoru, že není v pořádku vydávat sociální dávky do rukou lidem, co jsou na ulici a jsou závislý na alkoholu či drogách?*

Graf 5 – Sociální dávky (Zdroj informací: vlastní)

Tři čtvrtě dotázaných se domnívá, že nepovažují za správné dávat sociální dávky do rukou lidem závislým na omamných látkách. Navrhují dát jim např. stravenky, nebo vyplácet dávky za odpracované veřejně prospěšné práce.

6) *Myslíš si, že je dostačující zajištění veřejného pořádku ze strany všech obvodních oddělení, jak ze strany MP tak Policie ČR?*

Graf 6 – Veřejný pořádek (Zdroj informací: vlastní)

Přes polovinu dotázaných se domnívá, že není dostačující zajištění veřejného pořádku v Plzni, jak ze strany Městské policie Plzeň, tak ze strany Policie České republiky. Mají námítky k chybějící koordinaci mezi složkami, také se domnívají, že se šetří na špatných místech, jako je např. nedostatek policejních vozů nebo nedostatek počtu kilometrů, které mohou policisté za směnu najet, k čemu je jim omezený počet kilometrů, když mají pomáhat na potřebných místech.

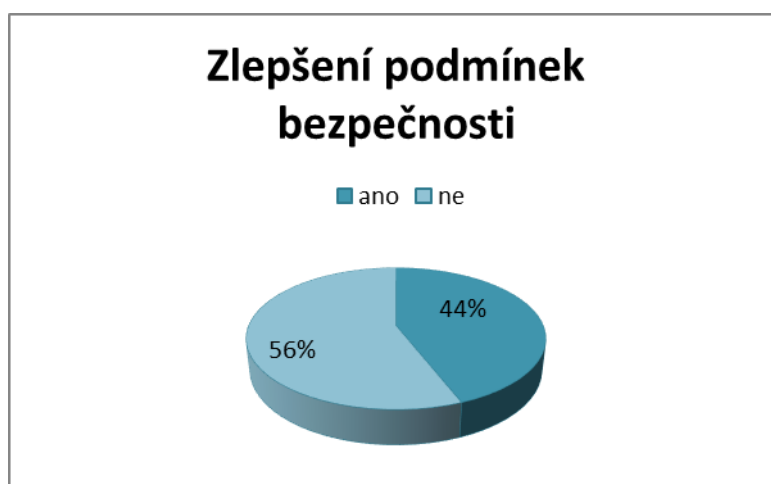
7) *Máš nějaký nápad, jak zlepšit podmínky v Plzni z hlediska bezpečnosti?*

Graf 7 – Zlepšení podmínek bezpečnosti I (Zdroj informací: vlastní)

Více než polovina dotázaných má nápad, jak zlepšit podmínky bezpečnosti v Plzni, a to zejména zákazem pobytu problémových občanů, přísnější vyhláškou a penalizací za přestupky či úpravou podmínek protialkoholní záchytné stanice.

8) *Víš o nějaké pravomoci či možnostech, které by ti pomohly dělat lépe tvoji práci u Městské policie?*

Graf 8 – Zlepšení podmínek bezpečnosti II (Zdroj informací: vlastní)

Více než polovina dotázaných má nápad, jak zlepšit podmínky jejich práce, a to změnou legislativy, většími pravomocemi, např. lustrvat si sám a dotáhnout do konce přestupky u řidičů pod vlivem alkoholu či návykových látek.

5 ANALÝZA EFEKTIVNOSTI STÁVAJÍCÍ LEGISLATIVY TÝKAJÍCÍ SE OBECNÍ POLICIE

Zaměřím se zde na tři nejvíce problémové oblasti z hlediska náplně práce strážníků Městské policie Plzeň a pokusím se zanalyzovat možné zlepšení do budoucna.

5.1.1.1 Protialkoholická záchytná stanice

Jednou z pracovních náplní strážníků Městské policie Plzeň je dovoz občanů pod vlivem návykových látek na protialkoholní záchytnou stanici, dle zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.³³

Z tohoto zákona vyplývá, že se má osoba, která se požitím alkoholického nápoje uvedla do stavu vzbuzujícího veřejného pohoršení nebo do stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe, svou rodinu nebo jiné osoby, veřejný pořádek nebo majetek, podrobit se lékařskému vyšetření a podle jeho závěru i ošetření v protialkoholní záchytné stanici na dobu nezbytnou k vymizení alkoholického opojení. Tato osoba je též povinna podrobit se podle závěrů lékařského vyšetření odběru krve a zúčastnit se výchovy k ochraně před alkoholismem a uhradit náklady na dopravu, vyšetření a ošetření v protialkoholní záchytné stanici.

Dále je v tomto zákoně stanoveno, že protialkoholní záchytná stanice je zařízením kraje, které podle potřeby zřizuje a spravuje kraj v samostatné působnosti.

V zákoně se uvádí, že dopravu osob do protialkoholní záchytné stanice zajišťují krajské úřady prostřednictvím záchranné služby nebo dopravní zdravotnické služby a dále zajišťují zdravotnickou záchrannou službu, pokud to není zabezpečeno nestátními subjekty a to prostřednictvím zařízení, kde je kraj zřizovatelem, když je to ze zdravotního hlediska potřebné. V ostatních případech prostřednictvím útvarů Policie České republiky, která v případě potřeby spolupůsobí při zabezpečování potřeby ošetření těchto osob.

³³ Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

A nyní si přiblížíme, jak tento zákon funguje v praxi a to konkrétně na území města Plzně.

Jelikož je Plzeň krajské město, je v kraji jediným městem, jež disponuje protialkoholní záchytnou stanicí, sváží se sem občané pod vlivem návykových látek z celého kraje.

Problémem jsou především obyvatelé bez domova, kteří se jezdí na záchytnou stanicí jen tzv. vyspat a i když se poplatek za zde strávenou noc dá přirovnat k velice luxusnímu hotelu, je strážníkům jasné, že dotyčný ho nikdy nezaplatí, jelikož nemá z čeho.

Dalším problémem je ta skutečnost, že není nikde v legislativě popsána povinnost, když je na danou záchytnou stanicí dovezen dotyčný z jiného města, aby byl zase zpět do daného města odvezen. V reálu to tedy funguje tak, že když jsou do Plzně dovezeni pod vlivem omamných látek např. lidé bez domova, nikdo je již odsud neodveze a jelikož nemají peníze na to, aby se vrátili sami, zůstanou zde a to je příčina, proč se zvyšuje počet bezdomovců v Plzni.

Situaci by do budoucna např. pomohlo vyřešit, kdyby toto bylo nějak ošetřeno zákonem a vznikla by povinnost dotyčného zase dopravit zpět a nezůstával by v místě záchytné stanice. Dále by strážníci uvítali větší počet záchytných stanic, než jen v krajských městech a také aby se více naplánovalo jejich umístění. Střed města není zrovna ideální, lepší volbou by bylo umístění někde za městem či na okraji.

5.1.1.2 Ubytovny a jejich obyvatelé

Další problematikou, kterou musí řešit strážníci Městské policie Plzeň, jsou obyvatelé žijící na velkém množství ubytoven v Plzni.

V legislativě je popsán doplatek na bydlení pro tyto občany. Doplatek na bydlení je dávkou pomoci v hmotné nouzi, poskytovanou podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů. Tato dávka řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení v případech, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny, a to včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, pokud na něj má osoba či rodina nárok.³⁴

³⁴ Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Doplatek na bydlení lze poskytnout i na jinou než nájemní, vlastnickou a družstevní formu bydlení. Za jinou než nájemní formu bydlení se považuje zejména podnájem, ubytovna, ubytování v azylovém domě, v domovech pro seniory, domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech se zvláštním režimem a chráněním bydlení.

Do 31. 12. 2011 nebyla v těchto případech stanovena hranice pro výši doplatku a někteří provozovatelé ubytoven proto celkovou částku neúměrně navyšovali. Od 1. 1. 2012 jsou pro tuto formu bydlení stanoveny maximální hranice uznatelných nákladů na bydlení, a to ve výši normativních nákladů podle zákona o státní sociální podpoře.³⁵

Tento lukrativní byznys se sociálním bydlením se rozmáhá po celé republice a Plzeň není výjimkou. Stát vynakládá ročně okolo 2 až 3 miliard korun na doplatky na bydlení, tak proč toho nevyužít.³⁶

Dlouho se situace neřešila a to zejména proto, že majitelé příslušných ubytoven jsou převážně příslušníci některých politických stran.

I když obyvatelé městských částí, kde příslušné ubytovny sídlí se bouří, mnohdy to mají marné, důkazem je jedna z nejrušnějších plzeňských ubytoven sídlící ve Žlutické ulici v Plzni. Dříve poklidné bydlení se změnilo doslova v horor, když se jeden ze členů politické strany rozhodl, zde přestavět ze školky ubytovnu pro sociálně slabé. Obyvatelé ulice sepsali petici proti dostavbě dalšího patra ubytovny, jelikož by již další nepřizpůsobivý obyvatelé ještě více zhoršili současný neutěšený stav z hlediska bezpečnosti a pořádku. Bohužel před zájmem občanů dostal přednost finanční zájem soukromého vlastníka objektu.

Strážníci města Plzně uvedenou ubytovnu velice dobře znají, jsou její částí návštěvníci, kdy rušení nočního klidu je na denním pořádku. Dále asistence při vyklízení bytu neplatičů je nutnou součástí náplně jejich práce a další činnosti související s obyvateli ubytovny, jako je doručování soudních písemností, či

³⁵ MPVS. Sociální dávky na bydlení, jejich limity a navrhovaná úprava. *TOP 09* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/proc-nas-volit/fakta-a-argumenty/socialni-davky-na-bydleni-jejich-limity-a-navrhovana-uprava-11069.html>

³⁶ KUDLÁČKOVÁ, Lucie. Špatná zpráva pro ubytovny: Vláda omezí doplatek na bydlení. *Aktuálně.cz* [online]. 2. 7. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/spatna-zprava-pro-ubytovny-vlada-omezi-doplatek-na-bydleni/r-e06afdce01bf11e4a54c0025900fea04/>.

asistence zaměstnancům sociálních služeb při řešení péče o dítě. Obyvatelé ubytoven se skládají zejména z nepřizpůsobivých občanů a cizinců.³⁷

Novelou zákona č. 252/2014 Sb., kterým se mění 111/2006 Sb., o hmotné nouzi, od roku 2015 dochází k úpravě zákona o ubytovnách, a tím snížení zneužívání doplatků na bydlení. Nová pravidla pro vyplácení pomoci v hmotné nouzi pomůžou přerušit obchod s chudobou v ubytovnách. Zamezí se především neefektivnímu vyplácení doplatku na bydlení, ten bude nově poskytován ubytovnám, které splní hygienické standardy kvality bydlení. Zároveň se bude moci poskytnout doplatek na bydlení osobám, které bydlí na ubytovně, pouze se souhlasem obce. Hygienické standardy kvality bydlení a souhlas obce se budou vyžadovat od května 2015. Bude také stanovena maximální výše nájemného podle částky dané v místě obvyklé a normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní a sociální podpoře.³⁸

Strážníci Městské policie v Plzni doufají, že novelou se minimálně přestane rozmáhat počet ubytoven v Plzni a popřípadě i snižovat. Je to vítána změna po dlouhém čekání, kdy legislativa byla spíše k neprospěchu.

5.1.1.3 Zákaz pobytu problémových občanů

Třetím tématem, jež stěžuje práci strážníků, je nečinnost města v otázce zákazu pobytu na území města problémovým občanům.

Přestože podle zákona 200/1990 Sb., o přestupcích §15 a, kde se uvádí, že zákaz pobytu lze uložit za přestupky uvedené ve zvláštní části tohoto zákona nebo v jiném zákoně a na dobu nejdéle tří měsíců za předpokladu, že:

- a) Byl přestupek spáchán úmyslným jednáním významně narušujícím místní záležitosti veřejného pořádku
- b) Byl pachatel v posledních dvanácti měsících přede dnem spáchání přestupku pravomocně uznán vinným z přestupku za obdobné jednání, kterého se dopustil na území stejné obce
- c) Uložení takové sankce je nezbytné k zajištění ochrany místních záležitostí veřejného pořádku na území obce, sankce zákazu pobytu se nesmí

³⁷ TAN. V Plzni kvete byznys s ubytovnamy pro sociálně slabé. *Parlamentní listy*. [online]. 7. 10. 2014. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/V-Plzni-kvete-byznys-s-ubytovnamy-pro-socialne-slabe-338297>.

³⁸ Zákon č. 252/2014 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

vztahovat na místo nebo obvod, v němž má pachatel trvalý pobyt nebo hlášený pobyt podle zvláštního právního předpisu

Zákaz pobytu spočívá v tom, že se pachatel nesmí po dobu trvání zákazu pobytu zdržovat na území obce nebo její části, v níž se opakovaně dopustil přestupku ve smyslu odstavce 1, vymezené v rozhodnutí správního orgánu, který zákaz pobytu uložil. Přestože, dle zákona má město možnost nenapravitelným problémovým občanům udělit zákaz pobytu za rušení veřejného pořádku zákona o přestupcích, kde je především uvedeno porušení nočního klidu, neuposlechné výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, znečištění veřejného prostranství, porušení podmínky uložené na ochranu veřejného pořádku apod.³⁹

Vedení města tuto možnost zatím z neznámých příčin nevyužívá, a tak jsou již mezi strážníky známé tváře problémových občanů města, zejména obyvatelů bez domova a závislých na omamných látkách. Strážníci věří, že do budoucna vedení města vezme v potaz jejich názor v této záležitosti a začne jednat. S přibývajícím počtem občanů bez domova související se záchytnou stanicí je nezbytné se touto problematikou do budoucna zabývat.

³⁹ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

6 ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo analyzovat stav současné obecní či městské policie. V první části jsem se zaměřil na pojetí obecní policie historicky, postavení a její zaměstnance, dále shodné a odlišné instituty současnosti a minulosti.

V další kapitole následovalo postavení obecní policie, její činnost, řízení a dále konkrétní kvalifikační předpoklady uchazeče o práci strážníka obecní či městské policie. Detailněji zde bylo popsáno, co musí takový uchazeč splňovat, jaká osvědčení musí získat, aby se stal strážníkem. Poté byla nastíněna situace, jak si počínat při kontaktu se strážníkem z hlediska druhé strany.

V další kapitole se již věnuji konkrétní organizaci a to Městské policii v Plzni, podrobně představuji, z čeho se skládá, jak takový chod policie vypadá v praxi, co je její náplní, každodenní rutinou.

Dotazníkovým šetřením mezi své kolegy jsem se pokusil zjistit jejich názor na problematiku, týkající se naší práce. Byl jsem potěšen jejím vyhodnocením, kdy převážně sdílí stejný názor na daná témata jako já.

Výběr tématu této práce byl pro mě jasnou volbou hlavně z důvodu, že jsem se zde pokusil detailně popsat náplň práce strážníků městské policie, jejíž jsem součástí a rozšířit tak obraz veřejnosti, kde se domnívám, že mají činnost obecní policie spojenou pouze s nasazováním botiček na automobily a tím to končí. Další důvodem volby tématu bylo nastínit problematiku, která trápí strážníky v terénu a vedení se jí nezaobírá. Věřím, že se mi zde podařilo vybrat hlavní body, jež nejvíce znepříjemňují náplň naší práce a nastínit možné cesty ke zlepšení.

Jsem velice rád, že jsem zde mohl vyzdvihnout konkrétní problematiku v našem městě, u které bych byl velice potěšen, kdyby se do budoucna skutečně něco změnilo.

POUŽITÁ LITERATURA

MONOGRAFIE

CANDIGLIOTA, Zuzana, FOUKALOVÁ, Kristýna a KOPAL, Jiří. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv, ©2010. 247 s. Manuály. ISBN 978-80-87414-01-9.

KRAUSOVA, Dana a BERÁNEK, Pavel. *Almanach Městské policie Plzeň* [interní dokumentace]. Plzeň: Městská policie Plzeň. 2012.

KILARSKÁ, Marcela. *Odborná příprava pro strážníky obecní policie: přestupky obecná část: řízení o přestupku*. Vyd. 1. Praha: Armex, 2011, 59 s. Edice učebnic (Armex). ISBN 978-808-7451-083.

MACEK, Pavel, *Policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2002*. Praha: Linde, 2002, 283 s. ISBN 80-7201-329-7.

MACEK, Pavel a HÁJEK, Vladimír. *Obecní policie II*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. 168 s. ISBN 80-7251-133-5.

MACEK, Pavel a kol. *Bezpečnostní služby*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2001. 196 s. ISBN 80-86477-03-7.

MACEK, Pavel a UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny obecních policií I.: (jejich odraz v heraldice)*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2004. 215 s., [68] s. obr. příl. ISBN 80-86477-26-6.

VETEŠNÍK, Pavel a JEMELKA, Luboš. *Zákon o obecní policii: komentář*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2009. xiii, 542 s. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-165-9.

VETEŠNÍK, Pavel a kol. *Obecní policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 330 s. ISBN 978-80-7380-463-3.

ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY

KUDLÁČKOVÁ, Lucie. Špatná zpráva pro ubytovny: Vláda omezí doplatek na bydlení. *Aktuálně.cz* [online]. 2. 7. 2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/spatna-zprava-pro-ubytovny-vlada-omezi-doplatek-na-bydleni/r~e06afdce01bf11e4a54c0025900fea04/>.

Legislativa. *Městská policie v Plzni*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.mpplzen.cz/legislativa/legislativa-2.aspx>.

MPVS. Sociální dávky na bydlení, jejich limity a navrhovaná úprava. *TOP 09* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/proc-nas-volit/fakta-a-argumenty/socialni-davky-na-bydleni-jejich-limity-a-navrhovana-uprava-11069.html>

TAN. V Plzni kvete byznys s ubytovny pro sociálně slabé. *Parlamentní listy*. [online]. 7. 10. 2014. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/V-Plzni-kvete-byznys-s-ubytovny-pro-socialne-slabe-338297>.

Úvod do problematiky obecní (městské) policie. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx>.

ZÁKONY A PŘEDPISY

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Zákon č. 252/2014 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii

RESUMÉ

V této bakalářské práci se zabývám problematikou obecní policie, je zde podrobně probrána náplň práce strážníků a zanalyzována možná zlepšení problematických bodů jejich činnosti. V první části popisují historii, postavení, řízení a působnost obecní policie, dále jsou zmíněny konkrétní kvalifikační předpoklady pro práci strážníků.

Druhá část je věnována konkrétně Městské policii v Plzni, popisují jednotlivá oddělení, legislativu při činnosti obecní policie a zabývám se konkrétní problematickou náplní práce strážníků.

V dotazníkovém šetření zjišťuji názor kolegů od městské policie na problémové oblasti náplně práce strážníků. Analýzou nejdůležitějších bodů činnosti strážníků nastiňuji možné cesty pro zlepšení stávající situace života v našem městě.

SUMMARY

In this bachelor thesis deals with the problem of local police, there are focused on the job description of officers and analyzed possible improvements problematic points of their activities. The first part describes the history, status, control and jurisdiction of the municipal police are also mentioned specific qualifications for the job constables.

The second part is given to the Municipal Police in Pilsen, describes various departments, legislative activity at the municipal police and deal with specific problematic job description constables.

The survey investigates attitudes of colleagues from the city police on problem areas in the job description constables. Analysis of the key points of action constables outline possible ways to improve the current situation of life in our city.

SEZNAM ZKRATEK

MV ČR	Ministerstva vnitra České republiky
ČNB	Česká národní banka
VIASIS 2000	Radar měření rychlosti
MP	Městská policie
OVKS	Oddělení vnitřní kontroly a stížností
GPS	Globální družicový polohovací systém
SMS	Služba krátkých textových zpráv
MHD	Městská hromadní doprava
PČR	Policie České republiky
MÚ	Městský úřad
OAPK	Odbor analýzy a preventivní kriminality
PJ	Pořádková jednotka
PAZS	Protialkoholní záchytná stanice
ČNR	Česká národní rada

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Organizace městské policie v Plzni (Zdroj informací: Almanach Městské policie Plzeň, 2012).....	21
---	----

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Protialkoholní záchytná stanice (Zdroj informací: vlastní).....	33
Graf 2 – Ubytovny (Zdroj informací: vlastní).....	34
Graf 3 – Bezdomovci (Zdroj informací: vlastní).....	34
Graf 4 – Vyhláška města (Zdroj informací: vlastní)	35
Graf 5 – Sociální dávky (Zdroj informací: vlastní).....	35
Graf 6 – Veřejný pořádek (Zdroj informací: vlastní)	36
Graf 7 – Zlepšení podmínek bezpečnosti I (Zdroj informací: vlastní).....	36
Graf 8 – Zlepšení podmínek bezpečnosti II (Zdroj informací: vlastní)	37

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA Č. 1 – DOTAZNÍK STRÁŽNÍKŮ MĚSTSKÉ POLICIE PLZEŇ

1) *Myslíš si, že je vhodné, mít v Plzni protialkoholickou zachytnou stanici?*

Ano ne Stručně vysvětli

.....
.....
.....
.....

2) *Domníváš se, že by se v Plzni žilo lépe, kdyby se zrušila alespoň polovina ubytoven?*

Ano ne Stručně vysvětli

.....
.....
.....
.....

3) *Máš za to, že úřady Města Plzně dělají dost pro to, aby se v Plzni zmenšil počet bezdomovců a narkomanů?*

Ano ne Stručně vysvětli

.....
.....
.....
.....

4) *Jsi spokojen s vyhláškou města Plzně?*

Ano ne Stručně vysvětli

.....
.....
.....
.....

5) *Jsi stejného názoru, že je v pořádku vydávat sociální dávky do rukou lidem, co jsou na ulici a jsou závislí na alkoholu či drogách?*

Ano ne Stručně vysvětli

.....
.....
.....
.....

6) *Myslíš si, že je dostačující zajištění veřejného pořádku ze strany všech obvodních oddělení, jak ze strany MP tak PČR?*

Ano ne Stručně vysvětli

.....
.....
.....
.....

7) *Máš nějaký nápad jak zlepšit podmínky v Plzni z hlediska bezpečnosti?*

Ano ne Stručně vysvětli

.....
.....
.....
.....

8) *Výš o nějaké pravomoci či možnostech, které by ti pomohli dělat lépe tvoji práci u Městské policie?*

Ano ne Stručně vysvětli

.....
.....
.....
.....

Všem Vám moc děkuji, za kladný přístup ve vyplňování tohoto dotazníku.

PŘÍLOHA Č. 2 – OZNAČENÍ MĚSTSKÉ POLICIE

Základní hlídkový stejnokroj strážníka

Funkční označení Městské policie Plzeň

Strážník

Strážník specialista

Velitel směny

Zástupce velitele obv. služebny

Operační strážník

Tisková mluvčí
Velitel výuky
a výcviku
Velitel obv.
služebny

Velitel operačního
oddělení
Vedoucí SMEK
Inspekční
strážník

Zástupce velitele
MP

Velitel MP

Domovenka